

5.7.2007

Dnro 1713/4/06

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Jukka Lindstedt

Esittelijä: Oikeusasiamiehensihteeri Mikko Eteläpää

ESITUTKINTAPÄÄTÖKSEN PERUSTELEMINEN

1 KANTELU

Kantelija arvosteli 22.5.2006 saapuneessa kirjeessään Loimaan kihlakunnan poliisilaitoksen komisarion kahta esitutkintapäätöstä; 26.10.2005 ja 5.5.2006. Kantelija arvosteli sitä, että esitutkinta asiassa oli puutteellinen. Hän arvosteli myös sitä, että esitutkinnassa ei ollut puututtu osakeyhtiölain rikkomuksiin.

Kanteluun ja sen liitteisiin tutustuessani huomiotani kiinnitti, että komisarion päätöksissä ei ole mainittu, mihin lainkohtaan ne perustuvat eikä niissä myöskään ole selostettu, miten on päädytty siihen, ettei asiassa ole rikosta (petos, osakeyhtiörikos/-rikkomus).

3 RATKAISU

3.1 Oikeusohjeet

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi Pykälän 2 momentin mukaan käsittelyn julkisuus sekä oikeus tulla kuulluksi, saada perusteltu päätös ja hakea muutosta samoin kuin muut oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin ja hyvän hallinnon takeet turvataan lailla.

3.2 Saadut selvitykset

Lääninhallitus on lausunnossaan todennut, että perustuslain 21 §:stä johtuu päätösten perusteluvelvoite. Päätös lopettaa esitutkinta tulee perustella siinä määrin kuin asian luonne sitä edellyttää. Asianosaisilla on tarve tietää, miksi esitutkintaa ei asiassa toimiteta tai miksi se on lopetettu. Päätöksen perustelut mahdollistavat lisäksi ratkaisujen ulkoisen kontrolloitavuuden. Niillä on myös merkitystä ratkaisijan oman itsekontrollin kannalta, sillä ratkaisija joutuu perusteluja kirjoittaessaan pohtimaan päätöksensä oikeudellista kestävyyttä. Perusteluilla on merkitystä myös viranomaisten toimintaa kohtaan tunnettavan luottamuksen kannalta.

3.3

Kannanotto

3.3.2

Päätösten perustelevinen

Vaikka olen edellä katsonut, että komisario ei ole esitutkintapäätökset tehdessään ylittänyt harkintavaltaansa, antaa päätösten perustelevaisuus aiheen arvosteluun.

Olen perustelujen merkityksestä samaa mieltä kuin lääninhallituksen poliisiosasto ja voin yhtyä sen lausunnossaan esittämään. Komisarion päätöksistä ei ilmene päätösten perusteena ollutta lainkohtaa. Päätöksistä ei myöskään ilmene niitä perusteita, joilla hän on katsonut käyneen selväksi, ettei petoksen tunnusmerkitä täyty. Päätösten perusteella ei voi arvioida, millä perusteella komisario on päätenyt siihen, että rikosta ei ole tapahtunut. Perusteet ovat käyneet ilmi vasta tätä asiaa selvitettäessä. Nämä perusteet olisi tullut kirjata jo tehtyihin päätöksiin.

Saatan käsitykseni komisarion menettelyn virheellisyydestä ja perustelujen merkityksestä hänen tietoonsa.

4

TOIMENPITEET

Saatan edellä kohdassa 3.3.2 esittämäni käsityksen komisarion menettelyn virheellisyydestä hänen tietoonsa. Tässä tarkoituksessa lähetän hänelle jäljennöksen tästä päätöksestäni.
